

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกัน ส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง อายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตตำบล โนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 9 หมู่บ้าน จำนวน 3,721 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิธีการ หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็น ตัวแทนของประชากร ตามสูตรของ ยามาเน (Yamane, 1973) จำนวน 362 คน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แล้วจึงดำเนินการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้รับการแบ่งตามหมู่บ้าน คือ ทั้ง 9 หมู่บ้าน ทั้งหมดรวม 362 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมี 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะของ แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ หมู่บ้านที่อาศัยอยู่
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ตัวเลือก ทั้งหมด 4 ด้าน
 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล
 - ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาทั้งหมด 362 ชุด โดยนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนในแบบรหัส นำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งพิธีจรรยาบรรณ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม บรรยายคุณสมบัติกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1 เพื่ออธิบายระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2 ทดสอบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ ใช้วิเคราะห์ t-test (Independent Samples) และจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้าน โดยใช้การวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว F-test (One – way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างกันระหว่างค่าเฉลี่ยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD. (Least Significant Difference)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา และจัดกลุ่มที่มีความหมายลักษณะเดียวกัน สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และอภิปรายเชิงรวม

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาขุ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการตามลำดับ

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้าน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ
ระหว่างเพศชาย กับเพศหญิง โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม อายุ คือ
อายุ 18 – 25 ปี 26 – 35 ปี 36 – 45 ปี 46 – 59 ปี และ 60 ปี ขึ้นไป โดยรวม พบว่า การมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัด
กาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์
ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ และมีอีก 1 ด้าน
ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล เมื่อจำแนกเป็นรายกลุ่มพบว่า
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 กลุ่ม คือ ช่วงอายุ 18- 25 ปี กับ ช่วงอายุ
60 ปีขึ้นไป ช่วงอายุ 26-35 ปี กับ ช่วงอายุ 36-45 ปี กับ ช่วงอายุ 46-59 ปี และช่วงอายุ 36-45 ปี กับ
ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยที่ ช่วงอายุ 18- 25 ปี มากกว่า ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ช่วงอายุ 36 - 45 ปี มี
ส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัด
กาฬสินธุ์ มากกว่า ช่วงอายุ 26 – 35 ปี และ ช่วงอายุ 36 – 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่า ช่วงอายุ 46-59 ปี และ
ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม ระดับการศึกษา คือ
ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช.
หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป โดยรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัด
กาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ด้าน คือด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ
ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี

2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล

เมื่อจำแนกเป็นรายคู่พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 คู่ คือ การศึกษา ระดับ ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า กับ มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า การศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอ นาญ จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่า การศึกษาระดับ ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า ส่วน มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า กับ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอ นาญ จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป กับ มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. พบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอ นาญ จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่า มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส.

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอ นาญ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ คือ บ้านจาน หมู่ที่ 1 บ้านนายอ หมู่ที่ 2 บ้านคอนจิว หมู่ที่ 3 บ้านหนองห้าง หมู่ที่ 4 บ้านม่วงนาดี หมู่ที่ 5 บ้านโคกยาว หมู่ที่ 6 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 7 บ้านนาขาม หมู่ที่ 8 บ้านจานพัฒนา หมู่ที่ 9 โดยรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอ นาญ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ การมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล

เมื่อจำแนกเป็นรายคู่พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ บ้านจาน หมู่ที่ 1 บ้านนายอ หมู่ที่ 2 บ้านคอนจิว หมู่ที่ 3 บ้านโนนสูง หมู่ที่ 7 บ้านนาขาม หมู่ที่ 8 บ้านจานพัฒนา หมู่ที่ 9

3. ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อเสนอแนะโดยจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ คือ ควรมีช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมเสนอปัญหาความต้องการที่มากขึ้น ควรนำความต้องการหรือปัญหาของประชาชนเสนอเข้าที่ประชุมสภา ควรให้ประชาชนได้ร่วมคิดและกำหนดแนวทางพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล และ ส่งเสริมให้มีการร่วมคัดเลือกแนวทางการพัฒนาเพื่อกำหนด โครงการและกิจกรรม

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ให้มากขึ้น ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความก้าวหน้า ผลการดำเนินการของการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และควรให้ประชาชนได้ร่วมปฏิบัติตามโครงการและกิจกรรมที่ อบต. ได้นำไปดำเนินการในหมู่บ้าน ให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ในแผนพัฒนา อบต.

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ คือ ทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญในการส่งเสริม เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล คือ ควรมีการสำรวจประเมินโครงการกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ ควรมีการประชาสัมพันธ์งานกิจกรรมที่ได้ดำเนินการในการจัดทำแผนพัฒนา และควรสรุปการสำรวจความพึงพอใจในโครงการ กิจกรรมแจ้งประชาชน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ และ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ ในการวิจัยดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า ในการบริหารจัดการในเรื่องของการมีส่วนร่วม

ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการดำเนินการที่ชัดเจน ในการบริหารจัดการที่ให้ประชาชน และมีการกระตุ้นประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นอย่างดี ด้วยมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร(นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) พร้อมทั้งข้าราชการในองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน ที่ได้มีการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในทุกๆปี มีการประชาสัมพันธ์ การทำโครงการ เช่น โครงการออกประชาคมแผนพัฒนาท้องถิ่น อบต. โนนนาจาน ในการรับทราบปัญหา และสร้างกระบวนการเข้าถึง การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ให้ได้มากที่สุด โครงการ อบต. สัญจร ที่ได้กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ จึงทำให้ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัย สง่า กาจู้ด (2550 : 51-52) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูง อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยที่มีมูลเหตุจูงใจการมีส่วนร่วมของประชาคมที่สำคัญคือ ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อ อบต. อยู่ในระดับมาก ประชาชนมีความสนใจในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล อยู่ในระดับมาก ประชาชนมีความสนใจในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล อยู่ในระดับมาก และประชาชนมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์กรและบทบาทหน้าที่ของประชาคม อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล คือ ประชาชนขาดสิ่งจูงใจในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง แนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผน คือผู้นำองค์กรเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ อยู่ในระดับปานกลาง อบต. ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนให้มากขึ้น อยู่ในระดับมาก และการส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจในการจัดทำแผนให้มากขึ้น อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัย กนกวรรณ หยกอำนวยชัย (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบลแม่รำพึง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวม มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่รำพึง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2) ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแม่รำพึงแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) ปัจจัยสิ่งจูงใจในการเข้าร่วม โอกาสหรือช่องทาง

ในการเข้าร่วม และอำนาจในการส่งเสริมให้เข้าร่วม มีผลเชิงบวกต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่รำพึง อำเภอบางสะพาน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ ผลการวิจัย พบว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ ระหว่างเพศชาย กับเพศหญิง โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด ไว้ในการวิจัยดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน มีการดำเนินการใน การสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเท่าเทียมกันในการ แสดงความคิดเห็นตามหลักประชาธิปไตย ให้สิทธิให้โอกาสแก่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือ เพศหญิง แต่ด้วยปัจจุบันประชาชนได้มีกลุ่มและกองทุนพัฒนาสตรีตำบล โนนนาจาน ทำให้ ประชาชนเพศหญิงเริ่มเข้าใจบทบาทหน้าที่ว่ามีได้จำกัดไว้เฉพาะเพศชาย จึงเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมาก จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนเพศ หญิง มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่าเพศชาย

สอดคล้องกับ งานวิจัย สุดาวรรณ มีบัว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอ เมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ประชาคมตำบลคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ความรู้ในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ องค์การบริหารส่วนตำบล ทักษะติดต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ องค์การบริหารส่วนตำบล อุดมการณ์ประชาธิปไตย แหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ได้รับ การติดตามเนื้อหาข่าวสาร การเมือง ตำแหน่งหรือหน้าที่ ด้านการพัฒนาการร่วมทำกิจกรรมการพัฒนาและ การได้รับอบรม ด้านการพัฒนา

สอดคล้องกับ งานวิจัย ชานี มะโร (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วม ของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) ขององค์การบริหารส่วนตำบล กำแพงเพชร อำเภอ รัตภูมิ จังหวัดสงขลา” ผลการศึกษาพบว่า 1)ระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) ขององค์การบริหารส่วนตำบล กำแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับปานกลาง และ 2)เพื่อเปรียบเทียบระดับ

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลกำแพงเพชร อำเภอ รัตภูมิ จังหวัดสงขลา ตามเพศมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามศาสนา มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามระดับการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน (หมู่บ้าน) มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตาม ตำแหน่งทางราชการ/สังคมมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ตามวิธีการติดต่อสื่อสารกับ องค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามอาชีพ มีระดับการมีส่วน ร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2549-2551) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาสามปี(พ.ศ. 2549-2551) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สอดคล้องกับ งานวิจัย ชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550 : 73-75) ศึกษาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพ รวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสาม ปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนสามปี สูงกว่าเพศชาย 3) ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดย ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และ 4) ประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพในชุมชน การเป็นสมาชิก ชมรมหรือกลุ่มทางสังคม ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ จัดทำแผนพัฒนาสามปีต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพรวมแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาและข้อเสนอแนะประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ไม่ทราบว่าเมื่อเข้าไปมีส่วนร่วมแล้วจะได้รับประโยชน์อย่างไร ยังไม่เล็งเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วม และไม่เข้าใจว่าการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมี ความสำคัญอย่างไร ข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ ทราบ โดยทั่วถึง โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมและประโยชน์ของการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี

สอดคล้องกับ งานวิจัย สิทธิศักดิ์ สารอาภรณ์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองเฉลิม อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาลักษณะการมีส่วนร่วม แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในด้านข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดทำแผนสูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในด้านฟังความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล น้อยที่สุด เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม ปรากฏว่า กลุ่มประชากรที่มีเพศ อายุ การนับถือศาสนา และสำเร็จการศึกษาแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน แต่กลุ่มประชากรที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ปัญหาและข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเฉลิมควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ ร่วมมือกันแก้ปัญหา รองลงมาคือ การชี้แจงงบประมาณรายรับ-รายจ่าย ให้เจ้าหน้าที่ออกไปสำรวจข้อมูลจากประชาชนเพื่อจะได้แก้ปัญหาตรงจุด ตรงเป้าหมาย และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองเฉลิมควรเข้าถึงประชาชนมากขึ้น ควรจัดกิจกรรมเพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของประชาชน

สอดคล้องกับ งานวิจัย สมศักดิ์ พรหมเคือ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมิน ส่วนการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จำแนกตามอาชีพ ไม่แตกต่างกันทางสถิติ เมื่อจำแนกตามเพศและระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

สอดคล้องกับแนวคิด ของ โคนเฮน และ อัฟออฟ.(Cohen and Uphoff, 1980 : 30-34; อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ, 2545 :152) เสนอว่าบุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีหลายระดับที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ได้แก่ อายุและเพศ สถานภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม เช่น

ชั้นทางสังคม ศาสนา อาชีพ รายได้และทรัพย์สินระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ใน
โครงการ

3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาฏ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม อายุ ผลการวิจัย
พบว่า

ประชาชน อายุ 18-25 ปี 26-35 ปี 36-45 ปี 46-59 ปี และ 60ปี ขึ้นไป
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอ
นาฏ จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน
พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านรับ
ผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ และ
มีอีก 1 ด้าน ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล ในการวิจัย
ดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า ในการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน
ตำบลโนนนาจาน มีการดำเนินการให้ความสำคัญในทุกอายุของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วม
ในทุกงานและกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็น เด็ก สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ ในทุกๆกลุ่มช่วงอายุ และจากการ
วิจัย เมื่อจำแนกเป็นรายกลุ่มพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ คือ
ช่วงอายุ 18-25 ปี กับ ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ช่วงอายุ 26-35 ปี กับ ช่วงอายุ 36-45 ปี ช่วงอายุ 36-45
ปี กับ ช่วงอายุ 46-59 ปี และช่วงอายุ 36-45 ปี กับ ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยที่ ช่วงอายุ 18-25 ปี
มากกว่า ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ช่วงอายุ 36-45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การ
บริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาฏ จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่า ช่วงอายุ 26-35 ปี และ ช่วงอายุ
36-45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาฏ
จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่า ช่วงอายุ 46-59 ปี และ ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป

สอดคล้องกับ งานวิจัย สุดาวรรณ มีบัว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การ
มีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคม
ตำบลคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ความรู้ในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ องค์การบริหาร
ส่วนตำบล ทักษะคิดต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ องค์การบริหารส่วนตำบล อุดมการณ์
ประชาธิปไตย แหล่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่ได้รับ การติดตามเนื้อหาข่าวสารการเมือง
ตำแหน่งหรือหน้าที่ ด้านการพัฒนาการร่วมทำกิจกรรมการพัฒนาและ การได้รับอบรมด้านการ
พัฒนา

สอดคล้องกับ งานวิจัย ชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550 : 73-75) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนสามปีสูงกว่าเพศชาย 3) ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และ 4) ประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพในชุมชน การเป็นสมาชิกชมรมหรือกลุ่มทางสังคม ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาและข้อเสนอแนะประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ไม่ทราบว่าเมื่อเข้าไปมีส่วนร่วมแล้วจะได้รับประโยชน์อย่างไร ยังไม่ถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วม และไม่เข้าใจว่าการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมีความสำคัญอย่างไร ข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบโดยทั่วถึง โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมและประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

สอดคล้องกับแนวคิด ของโคเฮน และ อัฟออฟ (Cohen and Uphoff, 1980 : 30-34; อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ, 2545 :152) เสนอว่าบุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนร่วมสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีหลายระดับที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ได้แก่ อายุและเพศ สถานภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางสังคม ศาสนา อาชีพ รายได้และทรัพย์สินระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ

4. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา
ผลการวิจัย พบว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม ระดับการศึกษา คือ ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป โดยรวม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ด้าน คือด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ และ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล

เมื่อจำแนกเป็นรายคู่พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 คู่ ในการวิจัยดังกล่าวจึงพอสรุปได้ว่า การได้รับการศึกษาของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน ที่มีความแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่างกัน โดยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูง ขึ้นจะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่า ระดับการศึกษาที่ไม่มาก อาจเป็นได้ว่าประชาชนผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีความรู้เข้าใจในกระบวนการจัดการ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เข้าใจขั้นตอนในการเสนอโครงการจัดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงให้ความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ร่วมประชาคมจัดทำแผนระดับหมู่บ้าน ประชาคมแผนระดับตำบล รวมถึงการการเข้ามาเป็นคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา คณะกรรมการพัฒนาแผนองค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีการศึกษาต่างกันมีความแตกต่างกัน

เมื่อจำแนกเป็นรายคู่พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 8 คู่ คือ การศึกษา ระดับ ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า กับ มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า การศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่า การศึกษาระดับ ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า ส่วน มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า กับ มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป กับ มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส. พบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ มากกว่า มัธยมศึกษาตอนปลายและปวช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญาและปวส.

5. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาแก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม หมู่บ้าน

ผลการวิจัย พบว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
โนนนาจาน อำเภอนาแก จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ คือ บ้านจาน หมู่ที่ 1 บ้านนายอ
หมู่ที่ 2 บ้านคอนจิว หมู่ที่ 3 บ้านหนองห้าง หมู่ที่ 4 บ้านม่วงนาดี หมู่ที่ 5 บ้านโคกยาว หมู่ที่ 6
บ้านโนนสูง หมู่ที่ 7 บ้านนาขาม หมู่ที่ 8 บ้านจานพัฒนา หมู่ที่ 9 โดยรวม พบว่า การมีส่วนร่วม
ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนาจาน อำเภอนาแก จังหวัด
กาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะในบริบทในแต่ละพื้นที่
หมู่บ้านมีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม อีกทั้งความ
ต้องการในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ต่างกัน จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
องค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน

สอดคล้องกับงานวิจัย ชาญนิตย์ ชุ่มชื่น (2550 : 73-75) ศึกษาการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลคอกหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพ
รวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสาม
ปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนสามปี
สูงกว่าเพศชาย 3) ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดย
ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และ 4) ประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพในชุมชน การเป็นสมาชิก
ชมรมหรือกลุ่มทางสังคม ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ
จัดทำแผนพัฒนาสามปีต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาและข้อเสนอแนะประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ไม่ทราบว่าเมื่อเข้าไปมีส่วนร่วมแล้วจะได้รับประโยชน์อย่างไร
ยังไม่เล็งเห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วม และไม่เข้าใจว่าการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมี
ความสำคัญอย่างไร ข้อเสนอแนะพบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้
ทราบโดยทั่วถึง โดยเน้นให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมและประโยชน์ของการจัดทำ
แผนพัฒนาสามปี

สอดคล้องกับแนวคิด พัดดาว บุญपाल (2530 : 27) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมทาง
สังคมของชุมชนของบุคคลนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ

สถานภาพทางอาชีพ และที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจตกต่ำ จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง

สอดคล้องกับแนวคิด ของโคเฮน และ อ์ฟออฟ.(Cohen and Uphoff, 1980 : 30-34; อ้างถึงใน อูทัย บุญประเสริฐ, 2545 :152) เสนอว่าบุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นยังมีหลายระดับที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ได้แก่ อายุและเพศ สถานภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางสังคม ศาสนา อาชีพ รายได้และทรัพย์สินระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน อำเภอนาดูน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ข้อมูลข้อเสนอแนะบางประการอันอาจเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน ควรให้ความสำคัญโดยการเสนอแต่งตั้งตัวแทนในการเข้าร่วมการพัฒนาการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมตัดสินใจ ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มากขึ้น

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน ควรแก้ไขปัญหาการจัดทำแผนในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ประชาชนหรือบุคคลทั่วไปได้มีส่วนร่วม

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน ส่งเสริมการร่วมรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาในหลายๆช่องทาง

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลโนนนางาน ควรส่งเสริมประชาชนทุกเพศ ทุกวัยทุกระดับการศึกษา และทุกหมู่บ้านให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล